

Wayigash – Genesis 44:18 – 47:27

Aliyah 1 – Genesis 44:18 – 44:30

In antieke toneelstukken, maar ook in moderne films, wordt het principe van **voorkennis** van het publiek nogal eens gebruikt. We zien de personages op het toneel bepaalde dingen onwetend doen, terwijl wij als publiek de gevolgen daarvan al kunnen overzien. Iemand loopt bijvoorbeeld nietsvermoedend een kamer binnen, terwijl hij zich veilig waant. Maar wij zien als publiek iemand met een knuppel achter de deur staan, klaar om toe te slaan. Je zou willen roepen: 'Kijk uit! Niet doen!', maar dat gaat natuurlijk niet. Zo wordt er een soort van absurde spanning opgebouwd.

In ons gedeelte krijgen we een dergelijke absurde scene voorgeschoteld. Juda verdedigt nietsvermoedend zijn zaak voor de onderkoning van Egypte, maar wij weten al dat het Jozef is. En Jozef weet allang hoe de vork precies in de steel zit. Juda maakt bij zijn verdediging van Benyamin ook gebruik van **halve waarheden** en **leugens**, niet wetend dat Jozef dat allemaal kan doorzien. Je zou willen roepen: 'Niet doen! Spreek de waarheid!', maar dat gaat natuurlijk niet. Laten we luisteren naar wat Juda precies zegt:

Allereerst stelt Juda zich op als een **nederige dienaar** van zijn heer, Jozef. En ook zijn broers noemt hij meermalen nadrukkelijk 'dienaren' van hun heer. En in vers 24 noemt hij ook zijn vader een 'dienaar' van zijn heer. Hiermee vervult hij de dromen, die Jozef hen jaren geleden verteld heeft. Vader en broers buigen zich neer voor de machtige onderkoning Jozef. Het bizarre is natuurlijk dat Juda er helemaal geen erg in heeft dat de onderkoning van Egypte hun broer Jozef is. Onwetend doet Juda precies wat de broers nooit hadden willen doen, namelijk buigen voor zijn broer Jozef. En Jozef doorziet dit uiteraard haarfijn.¹ Hij ziet zijn dromen voor zijn ogen in **vervulling** gaan.

Juda geeft in deze *aliyah* een dialoog weer, die de broers gevoerd zouden hebben met Jozef. In die dialoog vraagt Jozef hen uit het niets of ze nog een **vader of een broer** hebben. Dit klopt echter helemaal niet met de werkelijkheid. Deze dialoog is nooit zo gevoerd. In Genesis 42:13 lezen we namelijk dat de broers uit zichzelf zijn begonnen over hun vader en over hun broers Jozef en Benyamin. Ze hopen natuurlijk dat de onderkoning dat door alle drukte allang is vergeten. Juda spreekt hier een halve waarheid uit, om te voorkomen dat de onderkoning tegen hen zal zeggen: 'Het is jullie probleem dat Benyamin hier is, want jullie zijn zelf over hem begonnen.' Juda probeert hier *en passant* de **schuld** in de schoenen van de onderkoning te schuiven. Hij was onnodig nieuwsgierig en wilde hun broer zelf hier hebben. Aan deze narigheid kunnen zij als broers niets doen.

Waarschijnlijk zal Jozef niet vergeten zijn wat er precies gezegd is door zijn broers. Door drukte wordt veel vergeten, maar de ontmoeting met zijn broers moet indruk bij hem hebben gemaakt. Jozef doorzag de halve waarheid van Juda waarschijnlijk direct.

¹ Gen. 42:9.

Bijzonder is ook wel dat Juda het verhaal zo **verdraait** dat het lijkt of de onderkoning hun broer heel graag wilde zien. In werkelijkheid bracht Jozef het als een test, of ze wel of geen spionnen waren en of hun woorden wel te vertrouwen waren. Maar Juda heeft het onwetend wel bij het juiste eind, want in werkelijkheid wilde Jozef niets liever dan zijn broer Benyamin en ook zijn vader Jakob weerzien. Het liefst had hij er ook regelrecht naar gevraagd, want dat is het eerste wat hij doet, nadat hij zich bekendgemaakt heeft in Genesis 45:3. Juda heeft het hier **onwetend bij het juiste eind**. Dit moet Jozef geraakt hebben. Opnieuw een onbedoelde profetische opmerking van Juda.

Verder vertelt Juda de onderkoning dat hun broer Jozef **dood** is. Dit is inmiddels een ingesleten en doorgewinterde leugen binnen de familie. Iedereen in de familie leefde met deze leugen. De broers bewust en vader Jakob onbewust. Maar Juda presenteert deze leugen aan de persoon over wie het gaat. Jozef wordt hier door zijn eigen broer, recht in zijn gezicht, dood verklaard! En Juda heeft niets door, terwijl Jozef alles doorziet.

Vervolgens vertelt Juda hoe **gehecht** Jakob was aan Jozef en Benyamin. En dat Jakob van verdriet zal sterven, als Benyamin niet terug zal keren met de broers. Hij zegt letterlijk dat de ziel van Jakob samengebonden is met de ziel van Benyamin. Jozef en Benyamin waren namelijk de twee zonen van zijn vrouw Rachel, die onderweg gestorven was, terwijl zij Benyamin baarde. Uit de woorden van Juda blijkt dat Rachel nog steeds Jakobs voorkeursvrouw is. In vers 27 noemt hij namelijk alleen Rachel als Jakobs vrouw.

Alles wat Juda hier vertelt, was al bekend bij Jozef. Maar de woorden van Juda moeten hem wel geraakt hebben. Ze spreken over het **jarenlange verdriet** dat zijn vader Jakob geleden heeft, omdat hij dacht dat Jozef dood was. Dit verdriet was kennelijk nog steeds levensgroot. En dat moet Jozef enorm **geraakt** hebben, zonder dat Juda daar weet van had. Zijn vader Jakob mistte hem nog steeds, iedere dag.

Uit dit alles kunnen we in elk geval leren dat het altijd belangrijk is om **de waarheid te spreken**. Het kan maar zo zijn dat je een halve waarheid of leugen tegen de verkeerde vertelt, die precies weet hoe de vork in de steel zit. Bovendien kom je bij God al helemaal niet met leugens weg. Hij doorziet alles.

Maar we leren meer uit dit gedeelte. Hoewel Juda van gekkigheid niet meer weet hoe hij het verhaal verdraaien moet, doet hij onbedoeld **rake profetische uitspraken**. Hij vervult dromen, onthult wat er leeft in Jozefs hart en raakt Jozef recht in zijn ziel. Hoe wonderlijk kan het leven lopen! De les die we hieruit kunnen leren is dat God voor zijn kinderen **kromme verhalen** in **rechte verhalen** kan veranderen. De lijnen komen hier wonderlijk samen, zonder dat een mens daarvoor gezorgd heeft. Dit is het werk van God, door de gebrokenheid en het mensenwerk heen.

Misschien zouden we verwachten dat Jozef **boos** zou worden om de halve waarheden en leugens van zijn broers. En dat Jozef nog heel boos zou zijn, omdat zijn broers hem verkocht hadden naar Egypte. Maar in werkelijkheid gebeurt er iets heel anders. Dat leren we uit de volgende *aliyah*. Daar blijkt dat de redevoering van Juda Jozef over de streep haalt. Hij kan zichzelf niet langer bedwingen en maakt zich **huilend** bekend aan zijn

broers. Hij vraagt naar het welzijn van zijn vader en zegt dat God de kromme acties van zijn broers ten goede heeft gekeerd. Er blijkt niets van boosheid.

Jozef weet dat het verhaal **gecompliceerd** ligt. En hij proeft het **goede hart** van Juda door alles heen. Ik denk dat Jozef daarom ook zo hard was voor de broers, voordat hij zichzelf bekend maakte. Hij zette hen **onder druk**, om te kijken wat er in hun hart leefde. En nu ontdekte hij dat Juda in elk geval zijn leven op het spel wilde zetten voor zijn broer van dezelfde moeder, Benyamin.

Zoals in de vorige twee *parshot* al aangehaald werd, is Jozef misschien wel het beeld bij uitstek van **Yeshua HaMashiach**. Zoals Jozef zich aan zijn broers bekend maakt, zo zal Yeshua zich binnenkort bekendmaken aan zijn broers, het volk van Israël. We leren uit het verhaal van Jozef dat dit niet met harde verwijten zal zijn. Hoewel het verhaal inmiddels heel gecompliceerd ligt en er vele halve waarheden over Yeshua rondgaan. Als we het verhaal van Jozef profetisch mogen doortrekken – en ik denk dat dat het geval is – dan zal Yeshua voorafgaande aan zijn openbaring **het Joodse volk** onder druk zetten, om te kijken wat er in hun hart leeft. Maar al heel spoedig zal Hij zich niet meer kunnen bedwingen en zal Hij zich onder tranen aan hen openbaren. Ook het Joodse volk zal huilen op die dag.² Er zal op die dag geen verwijt klinken, omdat God de omweg naar de heidenen voorzien en gepland heeft, om redding te verschaffen aan zijn volk Israël.³

We leren hier veel over de **genade** van God door Yeshua. God staat niet te popelen om ons op onze schuld vast te pinnen. Natuurlijk zullen er dingen besproken en in het licht gebracht moeten worden. En er zitten consequenties aan je daden. Maar God ziet door alle gebrokenheid en fouten heen, tot diep in het hart. En als daar zijn Geest en liefde wonen, dan wordt zijn hart warm en genadig. Dan herkent Hij ons als broers en zussen. Dan wil Hij in de dag van zijn openbaring geen harde woorden meer tot ons spreken. Hij kent ons immers bij name en wij zijn vertrouwd geraakt met Hem.

In de huidige *aliyah* laat Juda ook zien dat hij een afstammeling is van Israël (Jakob). Ook hij betoont zich een **strijder met God en mensen**.⁴ Hoewel hij totaal niet in zijn recht staat en veruit de zwakkere partij is, durft hij de onderkoning van Egypte **een spiegel** voor te houden. Hij durft de Jozef te confronteren met zijn eigen gedrag. Door de dialoog, die hij weergeeft bij de Jozef, laat hij zien dat Jozef het onmogelijke vraagt van de broers. Eigenlijk vraagt Jozef het leven van Benyamin en het leven van Jakob daarbij. Want als Benyamin in Egypte moet blijven, zal Jakob sterven van verdriet. Zo laat Juda zien hoe hard Jozef zich opstelt naar zijn broers en vader toe. En hij doet een **beroep op de genade** van Jozef, hoewel hij die totaal niet hoefde te verwachten van een Egyptische onderkoning. Zo betoont Juda zich een strijder, zoals Israël, zijn vader.

We leren hieruit dat we moed mogen vatten, ook als we het onmogelijke lijken te vragen in de hemelse regionen. Zelfs als we niets verdienen en veruit de mindere in kracht zijn,

² Zach. 12:9-13:1.

³ Gen. 45:5-8, Rom. 11:11-12, 25-29.

⁴ Gen. 32:28.

mogen en kunnen we **strijden met God** om de zegen. Hij wil dat we naar Hem toekomen en deze strijd met Hem aangaan. Waarom? Omdat Hij op zoek is naar een **relatie** met mensen. Mensen die met passie en moed aan zijn adres durven aan te kloppen, zal Hij niet in de kou laten staan. Door de vergevende kracht van het bloed van zijn zoon Yeshua, kan Hij ons de zegen geven, ook als we die helemaal niet verdiend hebben. Daar komt wel strijd bij kijken, omdat ons **verleden** daarmee in het licht gebracht wordt. Maar van Juda mogen we leren om met moed in de hemel aan te kloppen.

Yeshua heeft dat zijn volgelingen ook geleerd, met de gelijkenis van de **onrechtvaardige rechter**⁵: in een zekere stad was een rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag. En er was een weduwe in dezelfde stad en zij kwam voortdurend naar hem toe en zei: Doe mij recht tegenover mijn tegenpartij. En hij wilde een lange tijd niet. Daarna echter zei hij bij zichzelf: 'Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie, toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastig valt, haar recht doen, opdat zij uiteindelijk niet komt en mij in het gezicht slaat.' Yeshua paste deze gelijkenis als volgt toe: 'Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die **nacht en dag tot Hem roepen**, hoewel Hij hen soms lang laat wachten? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des Mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?'

Hoewel God natuurlijk niet te vergelijken is met een onrechtvaardige rechter, kunnen we hieruit wel leren dat we moedig met God mogen strijden om recht en zegen. God wacht soms een lange tijd met antwoorden, **om ons hart te beproeven**. Hij wil weten of we echt met Hem de strijd aan durven te gaan om de zegen. Of ons hart oprecht is en we in vertrouwen en geloof voet bij stuk blijven houden. Dat is iets heel anders dan passief bidden en wachten en zeggen: 'Och, mocht de Heer nog eens...' Nee, we mogen opstaan en vechten met God. We mogen God een spiegel voorhouden en vragen of dit zijn bedoeling met ons leven is. Zo mogen we ons strijders met God en mensen betonen, net als Jakob en Juda.

Het is trouwens niet toevallig dat het **Juda** is, die voor Benyamin strijdt. Uit Juda zullen namelijk de **koningen** voortkomen. David en Salomo kwamen uit Juda voort en ook de Messias Yeshua komt uit het geslacht van David voort en zal zitten op de troon van zijn vader David.⁶ Tevens is Juda de stam waar het tweestammenrijk Juda zijn naam aan dankt. Het Joodse volk, zoals vandaag de dag bekend, komt grotendeels voort uit dit tweestammenrijk.

Juda komt dus als heerser en koning op voor de jongste broer onder het volk van zijn broeders. Zo hoort macht te werken. De koning hoort het voor de **zwaksten** op te nemen. De sterke hoort zich verantwoordelijk te voelen en zich om de achterhoede te bekommeren. Juda neemt, als stamheer van het koninklijke geslacht, zijn verantwoordelijkheid. Ook verwijst hij daarmee naar de Messias, die uit zijn lijn voort zal komen, en die Zichzelf borg stelde voor alle mensen.

⁵ Luk. 18:1-8.

⁶ Matth. 1:2, 16-17, Luk. 1:32.

Welke lessen (*Torah*) hebben we nu geleerd voor het leven?

1. Spreek altijd de **waarheid**, want leugens komen ooit openbaar
2. God is in staat om **kromme verhalen** in **rechte verhalen** te veranderen
3. Yeshua zal zijn **Joodse broeders** zonder verwijt aan zijn hart drukken
4. Gods **genade** kijkt voorbij onze daden tot in ons **hart**
5. God wil dat we **met Hem strijden** om recht en zegen
6. Soms zet God ons leven **onder druk** om te **beproeven** wat er in ons hart leeft
7. De **machtigen** dienen het op te nemen voor de **zwakken**